

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XVI. évfolyam

2015.
május

A Magyar Haltermelők és Halászzati Vízterület-hasznosítók
Szövetségének Lapja

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Kommunikáció, összefogás, innováció

A MAHAL Halászzatfejlesztési tagozatának alakuló ülését április 15-én tartották az új székház tárgyalótermében. A tagozati tevékenység célját a nevében is jelzik, hiszen a halászzatfejlesztés, azaz az innováció napjainkban égetően fontos. Enélkül nem lehet sem a jelent, sem a jövőt tervezni, hiszen a haltermelésben is sok újdonság jelenik meg. A tagozat elnökének egyhangú szavazással Urbányi Béla egyetemi tanárt, a SZIE Halgazdálkodási Tanszékének vezetőjét, választották. Nem véletlenül, hiszen az elmúlt években az egyetemi tanszék igen sok innovációt hajtott végre, természetesen az ágazat szereplőivel közösen. Hogy milyen tagozatot szeretne az elnök kialakítani, többek között erről is beszélgettünk.

• Elnök úr, időben megalakult-e ez a tagozat? Kérdezem ezt azért, mert az innovatív gondolkodásra mindig is szükség volt az ágazatnak, amit abból is lemérhetünk, hogy az Európai Unióban is sok erőfeszítést tesznek a belvízi halgazdálkodás fejlesztéséért.

– Jobb későn, mint soha. Mondhatnánk persze, hogy már jóval korábban, talán az uniós tagságunk elnyerésével egy időben létre kellett volna hoznunk ezt a tagozatot, de úgy gondolom, hogy igazából most ért be a gondolat. Az ágazat szereplői előtt is egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a fejlesztés nem önmagáért való, nem kidobott pénz, hanem a hatékonyabb, gazdaságosabb termelést segíti elő. Sajnálatos azonban, hogy a haltermelők többsége még mindig nem ismerte fel a halászzatfejlesztés, ezen belül az innováció, a kutatás-fejlesztés fontosságát. Nos, a tagozat azon dolgozik, hogy minden szövetségi tagszervezet megtalálja a maga számára fontos fejlesztési irányvonalat. Engedje meg, hogy magamról még annyit mondjak, hogy nem könnyen vállaltam el az elnöki tisztséget! Jómagam mindig a fejlesztésekben gondolkodtam, de az egyetemi munkám és az ott vállalt más feladatok miatt féltem, hogy nem jut elég időm a tagozat vezetésére. Az egyetemen megváltoztak a viszonyok, néhány pozíciómról lemond-

Urbányi Béla: a tagozatnak az is feladata, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat a tagság számára elérhetővé tegye

tam, így most már fókuszálhatok erre a munkára is. Ami magát a tagozatot illeti, tíz taggal jött létre, olyan tagokkal, akik a fejlesztésért már eddig is sokat tettek. Ez fontos rendezőelvnek bizonyult, hiszen a halászzatfejlesztés egy olyan fontos kulcsterülete az ágazatnak, amelyben, időről időre önmagunkat kell újradefiniálnunk.

Tartalom

Szakmai rendezvény a HAKI-ban	3
A horgászok igényeit elégítik ki	4
Horgászati idénynitő a Balatonon	5
Hal export-import mérleg (2014. I. félév)	6
Karsztforrások vizével újul meg a tatai Réti-tó	8

• Ezt hogy érti?

– Itt van például a pontykérdés. Tudjuk, hogy van elegendő piaci pontyunk, de értékesítési problémáink is vannak, amelyek – véleményem szerint – tovább fognak növekedni. Elsősorban azért, mert a környező országok, Szerbia, Horvátország, Románia, Csehország, Szlovákia pontytermelése komoly versenytársként jelenik meg a külföldön, és idehaza is. A konkurencia tehát itt liheg a nyakunkon...

• Hadd jegyezzem meg: szerintem nem kevesebb pontyot kellene termelnünk, hanem a termelési arányokat kellene megváltoztatni.

– Nem vagyok pontyellenes, mert kedvelem ezt a halat. De a meglévő pontytermelés szinten tartása mellett szükség volna a minőségi termelés irányába elmenni, s a pontyhús minőségi kritériumait meghatározni. Mindamellett – ez is régi nóta – a feldolgozottsági szintet növelni kellene, mert ezt igényli a piac. Ugyanakkor más halfajok termelését is növelni kellene, amelyek árukapcsolásával a pontyértékesítés is könnyebbé válna. Szerintem fontos volna a pontyhúst bevinni a közétkeztetésbe, mert ezzel az egy főre jutó éves fogyasztásunkat is növelhetnénk. De ez csak úgy lehetséges, ha a pontyhúst fogyasztóbaráttá tesszük, vagyis szálkátlanítjuk, feldolgozzuk. A gasztronómiai láncok így már elfogadnák a halat, ha annak a minősége is állandó, egyformán jó, mégpedig az év tizenkét hónapjában. Ezt viszont jelenleg még nem tudja biztosítani az ágazat, ezért is gondolom, hogy a tagozatnak ki kell dolgoznia azt, hogyan lehetne a pontyot kereskedő- és fogyasztóbarát terméké alakítani.

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

• A fejlesztés azonban pénzbe kerül. Lesz-e elegendő forrás?

– Szerintem lesz. A tagozatnak az is feladata, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat a tagság számára elérhetővé tegye. Az agrár-környezetgazdálkodási program az új ciklusban megszűnik, de ennek alternatívájaként ki kell dolgoznunk egy olyan támogatási rendszert, amelyet kutató szálakhoz kötve a halas gazdák – értem alattuk a tógazdákat, az intenzív telepet működtető gazdákat, a természetes vizen gazdálkodókat – elérhetnek. Úgy gondolom, hogy ennek a támogatási rendszernek az ökológiai szolgáltatások lehetnek az alapjai. Ehhez kell tagozati szinten muníciót adnunk, és ágazati szinten számszerűsíteniünk kell ezt a szolgáltatási tevékenységet. Igen lényeges, hogy viszonyszámok legyenek, mert másként nem lehet az uniós támogatáshoz hozzájutni. Vagyis be kell bizonyítanunk, hogy a halgazdálkodás nem csak termelésből áll, hanem olyan környezeti szolgáltatásokból is, amelyért a piacon nem fizetnek. Az ökológiai szolgáltatási rendszer értékrendjét nekünk kell kidolgoznunk. Mindemellett arról sem mondunk le, hogy az új uniós támogatási időszakban elérhető kutatási-fejlesztési-innovációs támogatásokat ne használjuk fel kellő hatékonysággal és kellő mértékben. Ezt azonban csak az ágazat szereplőivel közösen tudjuk megvalósítani. És nem csak a MAHOP for-

rásaira kell koncentrálnunk, hanem más operatív programok pályázataira is (GINOP), amelyben a halászatfejlesztés is megjelenik. Nos, ezeket a pénzszerzési lehetőségeket kell úgy koordinálnunk, hogy eljussanak a tagszervezeteinkhez, és velük közösen, konzorciumban vagy önállóan pályázhassanak. Fontos hangsúlyozni, hogy a fejlesztéseket nem MAHAL, hanem ágazati szinten kell megvalósítani, ezért fontosnak tartom a MASZ-szal való szoros együttműködést. De ugyanilyen fontosnak tartom, hogy a MOHOSZ-szal együttműködjünk, mert a horgászok jelentős piacot biztosítanak a haltermelőknek, s természetesen a döntéshozókkal is együtt kell működünk. A párbeszéd tehát alapvető kritériuma az eredményes munkának.

• Szóljunk a természetes vizen gazdálkodókról is...

– Ez speciális terület, de a MAHAL tagságának jelentős hányada érintett a természetes vizen való gazdálkodásban. Ezen a területen komoly változások vannak, jövőre megszűnik a kereskedelmi halászat a természetes vizeken, illetve új hasznosítási pályázatoknak írnak ki. A tagozatnak abban kell segítenie, hogy az érintett tagok meg tudják őrizni a korábbi pozícióikat. Észszerű párbeszédre kell törekedni, és ki kell hangsúlyozni, hogy a természetes vizen is van létjogosultsága a halász jelenlétének. Hogy ezt miként tudjuk majd érvényesíteni a pályázatoknál s a törvényhozóknál, az a jövő zenéje, de közös érdekünk, hogy eredményesek legyünk.

• Többször is szóba hozta az összefogást, a közös érdeklet. De e téren akadozik az ágazat gépeze-te.

– Először mindenkinek a saját érdekeit kell felismernie, ami viszont kötődik az összefogáshoz, az együttműködéshez, mert másként nem tud hosszú távon fennmaradni. Mindehhez párbeszédre, rugalmas együttműködésre van szükség. S ez minden téren igaz, mert a horgászokkal is közös nevezőre lehet jutni, mert az ő érdekük is az, ami a miénk: legyen hal a folyókban. A horgász halat szeretne fogni, s ezt a halat a haltermelők tudják biztosítani. Nekünk haltermelőnek azon kell változtatnunk, nem csak pontyot akar fogni a horgász, hanem keszeget, sügért, harcsát, csukát, süllőt, és más halfajo-

kat is. Rá kell vennünk magunkat arra, hogy igenis ki kell szolgálnunk a horgászokat. S ez pedig olyan alapot teremt, amelyben könnyen tudunk közös nevezőre jutni.

• De szóljunk külön az ágazat együttműködéséről! Ha nem tudunk például a pontynál egységes minősítési rendszert, termelési technológiát kidolgozni, akkor minden pusztába kiáltott szó marad.

– Egy kolléga mondta, hogy meg kellene „innoválni” a ponty árát. Nos, ez úgy lehetséges, hogy ha fejlesztünk, s nem az elődeink technológiai vívmányaihoz ragaszkodunk. Pontytenyésztésben az elmúlt négy évtizedben nem volt jelentős fejlesztés, viszont a fogyasztók igénylik az újdonságokat. Hiába mondjuk, mi kutatók, hogyan kellene ezt csinálni, ha nem lesz fogadóképes a termelő. Azt ugyanis látni kell, hogy a piac határozza meg, hogy milyen termékre van szükség. Véleményem szerint lehetne a pontytermelésre egységes technológiát kidolgozni (a Dunántúlra, és az Alföldre szabottan), s e mellett – bár tudom, hogy ez fájdalmas lépés – minősíteni kell a pontyot, mint terméket, és a húsminőségre paramétereket kell meghatározni.

• Igaz, de mi a helyzet az extenzív, és az intenzív termelés különbségével?

– Ennek sok tényezője van, és nagyon sok környezeti paraméter beleszól a haltermelés minőségi kérdéseibe. De akkor is azt mondom, hogy a termelő érdeke a húsminőség meghatározása, mert a konkurenciát másként nem lehet legyőzni. A szerbeknél például a tógazdaságok 80 százalékában táppal etetik a pontyot. Én nem azt mondom, hogy ez követendő, de fel kell készülni arra, hogy ez a technológia milyen kihívást fog jelenteni a pontyunknak. Ezt a kérdést tisztázni kell, mert ha nem, a jövőnk forog kockán.

• A tervek magasztosak, de hogyan látja a megvalósítás lehetőségeit?

– Nehéz a kérdés. Hiszek a kommunikációban, s a személyes kapcsolatok erejében. Körbe kell járnunk a termelőket, a tagságot, s akik fogékonyak a közös dolgokra, azokat be kell hoznunk a fejlesztési programokba is. Fontos, hogy a döntéshozókkal is megértessük, hogy a magyar akvakultúra, a magyar halászat óriási hagyományokkal bír, és nem szabad mellékesen kezelni. Ha elmegyek a világ bármely pontjára, büszkén vállalom a magyarságot, mert másként kezelnek, ha megtudják, honnan jöttem. Mi, magyarok tanítottuk meg a fél világot arra, hogyan kell halat termelni. Ezt a jó hírnevet meg kell őriznünk, de ez csak úgy lehetséges, ha további innovációkat, fejlesztéseket hajtunk végre. Ezekre ugyanis a nagyvilág is kíváncsi. Biztató, hogy azt látom, hogy egyre többen jönnek rá, hogy változtatásra van szükség, előre kell lépni, mert a megélhetés forog kockán. Kommunikáció, összefogás, innováció, ebben fogalmaznám meg a tagozat tevékenységének a lényegét.

Hajtun György

HORGÁSZOK FIGYELEM !

2015-ben is kapható a BALATON-MAHAL horgász engedély

Változatlanul 40.000 Ft

Bővebb információ Schmidtne Vizi Hajnalnál
tel: +36 1 3557019 mobil: +36 30 3108978

 www.magyarhal.hu

Szakmai rendezvény a HAKI-ban

Ez év március 26-án került megrendezésre a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ szarvasi székhelyű Halászati Kutatóintézetében az Európai Unió támogatással megvalósuló ARRAINA (Haladó kutatási kezdeményezés az akvakultúráért és a táplálkozásért) projekt első szakmai rendezvénye „Kihívások és lehetőségek a ponty takarmányozásában” címmel. A kétnyelvű, angol-magyar szakmai rendezvény célkitűzése a projekt eredményeinek átadása volt a régió, különösen a közép-kelet európai országok haltermelői részére. A rendezvény szervezésében a HAKI munkatársai fontos szerepet vállaltak, hozzájárulva több, mint 60 fő, köztük román, ukrán, kazahsztáni, szerb, szlovén, horvát termelők és haltenyésztésben érdekelt szakértők részvételéhez.

gon” címmel tartottak előadást, amelyben eredményekről és jövedelmezőségről, a magyar gazdálkodók számára legfontosabb kérdésekről számoltak be. E cikk szerzője, a HAKI vezető kutatója, az intézet projektfelelőse a projekt pontos eredményeit mutatta be „Növényi alapú takarmányok tesztelése tavi pontytermelésben” címmel. A szekciót a Wageningeni Egyetem vezető kutatója, Dr. Ep Eding előadása zárta, aki beszámolt a recirkulációs rendszerekben alkalmazott vízkezelési eljárások szerepéről, különös tekintettel a vízből hozzáférhető létfontosságú mikroelemek mennyi-

Az egynapos rendezvényt az intézmény vezetője, Dr. Gál Dénes nyitotta meg. Az ünnepélyes köszöntőszavak után plenáris előadások és két szakmai szekció váltották egymást, felölve a különböző korosztályú halak takarmányozásának kérdéseit. A rendezvényt egy vitafórum zárta, ahol a résztvevők lehetőséget kaptak az elhangzottak értékelésére.

Az ARRAINA projektet Dr. Sadasivam Kaushik, az INRA (Nemzeti Agrárkutatási Intézet, Franciaország) nyugalmazott igazgatója és a projekt nemzetközi koordinátora mutatta be, ismertetve a projekt célkitűzéseit, a résztvevő partnerintézményeket, és a fontosabb feladatokat. A projekt öt gazdaságilag fontos európai halfaj esetében tanulmányozza a mérsékelt haliszt-halolajtartalmú takarmányok hosszú távú élettani és környezeti hatásait, keresi az új tápanyag-beviteli módszereket, anyagcseré- és egyéb biomarkereket, valamint az egyszerű takarmányok alkalmazásához kapcsolódóan megcélolta az egyes halfajok tápanyagigényének felülvizsgálatát is.

A nyitóelőadások során a pontytermelés múltját és jövőjét, valamint új perspektíváit ismertették a hallgatósággal. Dr. Váradi László, a Magyar Akvakultúra Szövetség elnöke „Pontytenyésztés az EU-ban” címmel tartotta meg felvezető előadását, majd ifj. Lévai Ferenc, a FEAP Édesvízi Bizottságának elnöke „Az EU pontytermelési lehetőségei és kihívásai” címmel értékelte a jelenlegi pontytermelés helyzetét.

Az első szekció az anyahalak és a korai lárvanevelés takarmányozási kérdéseivel foglalkozott. A felvezető előadást Dr. Marisol Izquierdo (Kanári-szigetek, Spanyolország) helyett Sadasivam Kaushik projektkoordinátor tartotta meg, „Anyahalak takarmányozásának fontossága az utódok fejlődésében” címmel. Az áttekinthető és részletes témaismertető után Dr. Csengeri István, a HAKI nyugalmazott tudományos tanácsadója a projekt eredményéből tartott gondolatébresztő előadást, „Ésszerű zsírsavhiány okozta csökkent növekedés és ikratermelés ponty-anyaj-

lölteknél” címmel. Érdekes előadást hallhattunk Dr. Sofia Engrola, a portugál Tengeri Kutatóközpont (CCMR) vezető kutatójától a megtermékenyített halikra ultrahanggal történő kezeléséről, mely lehetőséget ad egyes tápanyagok dúsítására az élő szervezetekben. A lárvák takarmányozásának aktualitásairól és a projektben végzett néhány kísérletről Sadasivam Kaushik projektkoordinátor számolt be. A szekciót Dr. Papp Zsuzsanna, a HAKI kutatójának előadása zárta, melyben ismertette a ponty indító takarmányozásában alkalmazható vitaminbeviteli módszereket és az elért eredményeket.

A második szekció ülésén az összetett takarmányok alkalmazásának tapasztalataira és a hagyományos tavi pontytermelési eredményekre fókuszáltak. A nyitóelőadást Dankó István, az Aranykárász Bt. vezetője tartotta, mely vállalkozás részt vesz a projekt megvalósításában. Előadásában saját tapasztalatain keresztül bemutatta a tavi tartástechnológia előnyeit és nehézségeit. Dr. Németh István, a MAHAL (Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége) és Dr. Horváth László, a SZIE Halgazdálkodási Tanszék nyugalmazott professzora „Kihívások és lehetőségek a pontytakarmányozásban Magyarorszá-

ságára, melyet a takarmányok kidolgozásánál kell figyelembe venni.

A gondolatébresztő előadások után a rendezvény végén élénk vita alakult ki a takarmányozási technológiai és gazdaságossági szempontok párhuzamba állításával az extenzív vagy intenzív pontytenyésztés kérdéséről. Egyetértettek a résztvevők abban, hogy az európai pontytermelés fejlődésének kulcsa ma már nem csak a takarmány-költségekhez, hanem többnyire a víz elérhetőségéhez is kapcsolódik. Összességében a takarmányozással kapcsolatos kutatásoknak hozzá kell járulniuk az emberiség növekvő élelmiszerigényének biztosításához az erőforrások fenntartható alkalmazásával.

A rendezvény végén a projektkoordinátor összefoglalta a nap során született fontosabb megállapításokat, következtetéseket. Külön eredményként értékelte, hogy a projekt által képviselt üzeneteket sikerült eljuttatni nem csak a magyar, hanem a régió más országainak a gazdálkodóihoz is. Az ARRAINA projekt második szakmai rendezvényét Lengyelországban, Gdanskban rendezik meg, a Lengyel Pisztrángtermelők Egyesületével közös szervezésben, 2015. október 7-én, „Kihívások és lehetőségek a pisztráng takarmányozásában” címmel.

Jakabné dr. Sándor Zsuzsanna

A horgászok igényeit elégítik ki

A Szabolcsi Halászati Kft. 1985-ben alakult, Szabolcsi Halászati Közös Vállalatként, majd 1992-ben vette fel a kft. társasági formát. Fő tulajdonosa és ügyvezetője Radóczy János, a kezdetektől ő építette fel a társaságot. A cég egy teljes vertikumú halgazdaság, azaz a halszaporítástól a halfeldolgozásig mindent maga végez. Fő tevékenységük édesvízi halfajok tógazdasági szaporítása, termelése, feldolgozása. Napjainkban a cég 600 hektáron folytat haltenyésztési tevékenységet, és 2400 hektár természetes vízterület (folyószakaszok: Tisza, Bodrog; holtágak, víztározók) halgazdálkodója. Ez főként a vizek halasítási és őrzési, valamint halásztatási és horgásztatási tevékenységét foglalja magába. Ez utóbbi tevékenységről beszélgettünk Radóczy János ügyvezető igazgatóval.

• Igazgató úr, kezdjük az elején: mióta gyakorolják a halászati jogot a természetes vizeiken?

– A Szabolcsi Halászati Kft. idén júniusban ünnepli fennállásának 30. évfordulóját. A kft. jogelődje az alapítás évében kapta használatba – szinte változatlan összetételben – a természetes vizek halászati jogát. Egyébként még messzebből is indíthatunk, mert 1962-ben született az a használatba adási okmány, melyben a nem jogelőd, de előd Alkotmány Htsz. ugyanezeket a vizeket kapta használatba. Ha jól tudom, a halászati szövetkezet az 1950-es évek végén alakult, több kisebb szövetkezet egyesülése révén. A halászati szövetkezeti forma akkor olyan volt, mint a tengeri halászból alakult, ma is működő halászati szövetkezetek. A szövetkezet tagjai a saját maguk által készített eszközökkel végezték halászati tevékenységüket, a szövetkezés a közös ügyek intézésére, illetve a kifogott halak kezelésére és értékesítésének megszervezésére jött létre. A gazdálkodásunk elismertségét jelentette, hogy 2000 és 2002 között vizeink halászati jogát, az akkori jogszabálynak megfelelően, haszonbérbe kaptuk, illetve további vízterületek haszonbérletére nyílt lehetőségünk pályázat útján. Az összes területünk 2400 hektárt tesz ki, amelynek döntő része folyóvíz. A Tiszából 140, a Bodrogból 50 kilométeres szakaszt gondozunk, és van néhány jelentősebb holtág, amik a Bodroghoz, valamint a Tisza mentén, az ártérben vannak.

• Elmondható tehát, hogy komplex tevékenység folyik a cégnél, de a haltermelés a fő profiljuk...

– Valójában a kettő együtt, egymást kiegészítve működik. A tógazdaságban előállított őshonos halak különböző korosztályait helyezük ki a természetes vizekbe is, azok állománypótlását, illetve diverzitását elősegítendő. Létrehoztunk egy olyan keltető technológiai egységet, amely alkalmas arra, hogy akár a Tisza teljes magyarországi szakaszát ellássa ivadékokkal, ami szükséges ahhoz, hogy a Tisza – különösen ebben a szélsőséges időjárásban, amikor nincsenek áradások, így a szaporodás igen esetleges –

Radóczy János: az a célom, hogy mindent megtegyek annak érdekében, hogy úgy menjek nyugdíjba, hogy az utolsó 15 éves ciklusban is megtartsam a korábbi ígéreteimet

halállománya egyensúlyban maradjon. A kapacitásunk létrehozásakor számítottunk arra, hogy a tógazdasági igényeket is kielégítsük. Vállalt feladataink elvégzésének biztonsága érdekében termelési színvonalunkat folyamatos fejlesztésekkel olyan szintre emeltük, mely az ivadék-előállítás, illetve termelési biztonságot a 15 évvel ezelőttihez képest megkészserezte. Erre igen büszkék vagyunk.

• Milyen a természetes vizeken való gazdálkodásuk, hogyan kell ezt a gyakorlatban elképzelniük?

– Az eltelt 30 év alatt ezeken a természetes vizeken „ipari halászat” nem folyt. A kezdeti 1-2 évben volt alkalmazásban természetes vízi halászat nálunk, aztán ezt a rendszert megváltoztattuk, a halászsokat őstermelőként kiszerveztük. Már akkor érzékeltek, hogy ez a hasznosítási forma nem fejlődőképes. Jó kapcsolatot ápolva az akkor még minden horgászt képviselő megyei szövetséggel, együttműködésünk eredményeként a ma kereskedelmi halászatnak titulált tevékenység évről évre csökkent. Ennek módszere, hogy tényleges halászati engedélyt létszámcsökkenés esetén csak igen indokolt esetben adtunk ki. Ennek köszönhető, hogy ma 9 olyan halászati szerződés van életben, melynek kedvezményezettje fogási tanúsítványt is kényszerül használni tevékenysége során, vagyis az általa kifogott halat értéke-

síti. Vannak persze többen kereskedelmi halászati engedélyeseink, akik ettől függetlenül hobbiszerűen végzik e tevékenységet, azonban az ebből származó fogást saját maguk ellátására fordítják, hiszen a kereskedelemben az ilyen hal faja, illetve minősége nem fellelhető, különösen nem ennek a friss változata. Itt szeretném megjegyezni, hogy a sajtóban megjelent előrejelzések, mely szerint a kereskedelmi halászat megszűnésének egyik következménye, hogy egy friss tiszai harcsa asztalra kerülése független lesz az azt elfogyasztani kívánó anyagi teljesítőképességtől.

• Milyen a kapcsolatuk a horgászokkal?

– Megítélésem szerint jó. Egy-egy szezonbeli bejárás során vendégeink szájtátva nézik, hogy milyen sűrűséggel ülnék a horgászok a Tisza partján. A horgászok érdekeinek szem előtt tartása úgy gazdasági, mint humán megfontolásokból nálunk elsődleges kérdés. Ők sohasem elégedettek, de hát éppen ez a szenvedélyük lényege. Mindig többet és többet szeretnének fogni, és egyre több olyan horgással találkozunk, aki valóban csak a szenvedélyének hódolni jött a partra. Persze olyanok is bőven vannak, illetve voltak, akiknek az egyébként törvényes, és egyben elegendő kifogható mennyiség sosem volt elég. Halóreink a méreten aluli, illetve a tilalmi időben fogott halakkal kapcsolatos szabálysértések esetében könnyörtelen szigorral járnak el. Azért azt egy halász kénytelen megjegyezni, hogy az a halmenyiség, amelyet a horgászok kifognak, ha halászati szákmányként értékesíténnék, akkor 10-12-szeres bevételnövekedést eredményezne a cégnek. Ez igen nagy előnye a horgászoknak, amely előny sokkal nagyobb megbecsülést igényelne.

• Van saját horgászegyesületük?

– Ilyen a törvény szerint nem létezik, de jómagam elnöke vagyok egy olyan horgászegyesületnek, amelyiknek 4300 tagja van. Az egyesület 18 éve stabilan működik. Ennek a horgászegyesületnek a véleménye alapján mondom, hogy amilyen munkát végzünk a természetes vizeken, az elismerésre méltó, hiszen a tagok kitartanak mellettünk, nem hallok panaszt. Még úgy sem, hogy kétféle széles körben végzünk közvéleménykutatást. A kiküldött kérdőíveket szinte száz százalékban visszakapjuk, és nem szidnak minket, hanem javaslatokkal élnek. Az egyesület tagjai egyébként a Szabolcsi Halászati Kft. által kezelt horgászvizekre váltanak évről évre területi engedélyt.

• Ez azt jelzi, hogy a horgászok elégedettek a fogási eredményeikkel?

– Egy horgász soha nem elégedett az általa kifogott mennyiséggel, hiszen nem hús-horgászokról van szó, akik annyit fognak, hogy már nem tudják megenni a halat, hanem sporthorgászokról beszélünk, akik

azt is megteszik, hogy csak kifogják és viszdadják a halat, és nem viszik el. Bár volt már olyan horgász a külön kezelt tavunkon, aki másnap arra panaszkodott, hogy izomláza lett, annyi halat fogott. De ez nem általános. A horgász – a természeténél fogva – mindig többet szeretne fogni, hiszen ezért hódol a hobbijának. De azzal a szolgáltatással, amit kap, azzal lehet elégedett, hiszen másik ugyanilyen területhez tud viszonyítani, és ezzel kapcsolatban el is mondja a véleményét, és rangsort tud állítani a szolgáltatások között. S ha nem kapja meg azt, amit szeretne, akkor elmegy egy másik szolgáltatatóhoz. Ez az, ami a hasznosítót arra kényszeríti, hogy a horgász igényeit maximálisan kielégítse, és a horgász elégedett legyen. A mi egyesületünk tagjainak döntő többsége a Tiszán horgászik. Itt vannak nálunk, annak ellenére, hogy a MOHOSZ-hoz tartozó különböző megyei szövetségek megkülönböztetik a tagok és a nem tagok között a területi engedélyket, és egyéb szolgáltatások árát. Nálunk aki jelentkezik, jöhet és horgászhat, ugyanannyi pénzért, mintha az egyesület tagja volna, és nem kérünk különböző betélapokat, kivéve a törvényben előírt dokumentumokat.

• Az új törvény hozott-e valamiféle változást az Önök kapcsolatrendszerében?

– Természetesen. Először is az a változás, hogy a foglalkoztatott halászok számát korlátozták. Ugyanakkor az új törvény kirekesztett bennünket abból, hogy megtudjuk, hogy a halászok mennyit fognak, mert nekünk ezt nem kell jelenteniük, csak a halászati hatóságnak. Így módon a halászok fogásait nem tudjuk kontrollálni. Van olyan változás is az új törvényben, ami nehezíti a dolgunkat: a halór nem lehet halász. Korábban a halászok hozták az információt a vizokról; ennek nagyjából vége. Az új szabályozás, szerintem rendkívül bonyolult abban a tekintetben, hogy például az ivadékméntés fogalma nem egyértelmű. Harmincéves tapasztalattal szaladtam bele egy hétszáz ezer forintos bírságba azért, mert valaki úgy döntött, hogy az aszályért én vagyok a felelős. Ez korábban nem fordulhatott volna elő. Van egy olyan érzésem, hogy a mostani törvény szigorát puhítani fogják, csak azt kell megvárni, hogy olyan kezekbe kerüljön a halászati hasznosítási jog, akiknek érdekük a törvény szigorának enyhítése.

• Kifejtené ezt másként?

– Úgy gondolom, hogy olyan jogi szabályozás jött létre, melyben a horgászok akaratát markánsan érvényesíthették. Ez a szabályozás azonban a horgászok, a horgászszervezetek, de ugyanúgy a hasznosítók dolgát is megnehezíti. Ezért egy bizonyos cél elérése után ennek enyhítésére lesz igény. A halászok a tevékenységük során olyan adminisztrációs terheket kaptak a nyakukba, mely vizes környezetben 0 fok körüli hőmérsékleten szinte kivitelezhetetlen. Létszámuknál fogva azonban igen könnyen ellenőrizhetőek, és a szabálysértés szankciói a csillagos égből vannak. Tanúja voltam egy

olyan diskurzusnak az elektromos levelezésben, amikor ugyanilyen jellegű adminisztrációs feladatok elvégzésének kötelezettségét a kutatási halászatot végzők kifejezetten nehezményezték, pedig amire a halásznak 10 perce van, arra ők 30 napot kaptak. Itt szeretném megjegyezni, hogy lassacskán annyi kutatási halászati engedély kiadására kerül sor, ami a halászok számát meghaladja. Ennek az is eredménye lehet, hogy a természetes vizek halállományának helyzetét nem több százezer horgász, illetve néhány száz halász által szolgáltatott adatokból, hanem e kutatók munkáiból is megállapíthatjuk.

• Készül az új pályázati kiírásra?

– Az a célom, hogy mindent megtegyek annak érdekében, hogy úgy menjek nyugdíjba, hogy az utolsó 15 éves ciklusban is megtartsam a korábbi ígéretemet. Amikor megválasztottak a htsz elnökének, akkor azt ígértem, hogy egyben tartom a vizeket. Minden erőmet latba vetem a vizek megtartásáért, már csak azért is, mert a gazdaságom jelentős részét a természetes vízi gazdálkodáshoz igazítottam, s ha elveszítem a természetes vizeket, akkor ennek jelentős része is veszendőbe megy. Ez pedig se nekem, sem a támogatóimnak nem jó. Nem gondolom, hogy ez könnyen fog menni, de manapság mindenért meg kell küzdeni. Azt gondolom, hogy az a 30 év szakmában eltöltött idő és az ott szerzett tapasztalat ajánlólevél a pályázatok elbírálása során. Különösen fontos lenne számomra, hogy akkor, amikor az Unió a halgazdálkodást a maga módján támogatja, ennek előnyeit a természetes vizeken is kamatoztatni lehessen. Számítanak olyan tervem van, mely javítani fogja a természetes vízi halgazdálkodás minőségét, a halórzést, a kihelyezés szakmai minőségét. Az újabb 15 évi gazdálkodás elnyerésének lehetősége az eddigi munkám megkoronázását jelenthetné. Pályázni fogok, mert meggyőződésem, hogy minden halászati szakmán kívül eső pályázati nyertes a korrupció előszobájába kerül, hiszen a kihelyezendő halakat piaci úton kell beszereznie, és ennek mindannyian ismerjük az erkölcsstanát.

• Mit szól ahhoz, hogy a horgászok a természetes vizeknél új területi felosztásban gondolkodnak?

– Szakmailag elfogadhatónak, sőt, talán még kíváncsúnak is tartom. Az azonban, hogy ez a szél a horgászok felől érkezik, kissé rémisztően hangzik. A megoldás rendkívül magas szakmai, illetve anyagi felkészültséget igényel, melyből az előbbinek a megszerzése hosszú évek, évtizedek teljesítménye lehet. Kockázatos ívet bevezetni azért is, mert az ilyenekre kiírt pályázatokra gazdasági hiának is felfigyelhetnek, és az ilyenek a vadászati területén már kimutatták a foguk fehérjét. Szóval lehetnek meglepetések, ezért nem biztos, hogy a horgászszervezetek vízterület-szerzési törekvései csak a jelenlegi hasznosítókat fektetik két vállra. A verseny előrevisz, de a mohóság már nem egyszer megbosszulta magát.

H. Gy.

Horgászati idénynyitó a Balatonon

Fellendülhet a horgászturizmus a héten elfogadott törvénymódosítás eredményeként, amely 2016-tól megszünteti a kereskedelmi célú halászatot a természetes vizeken – hangzott el a horgászati idénynyitó sajtótájékoztatón a balatonlellei mólón. Bitay Márton állami földekért felelős államtitkár szerint a halászati tilalom nem érinti a piacot kiszolgáló haltermelési egységeket, halastavakat.

Az államtitkár kifejtette, hogy a Balatonon már régóta nem folyt kereskedelmi célú halászat. A 2013 végén leállított ökológiai célú halászzal kapcsolatban annyit mondott, jelenleg folynak a kutatások azzal kapcsolatban, szükséges-e a beindítása. Amennyiben igen, akkor ismét elrendelik, főként a busa lehalászása érdekében. Beszélt arról is, hogy a Balaton vízgyűjtőjén lévő tógazdasági háttér jogi viszonyainak rendezése lehetőséget teremt a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.-nek (BHN) ahhoz, hogy ne csak a balatoni haltelepítésekhez szükséges halakat tenyesszék, hanem a piacra is kerüljön az itt előállított balatoni halból.

Szári Zsolt, a BHN vezérigazgatója arról számolt be, hogy tavaly a társaság 820 millió forintos árbevétel mellett 128 millió forintos eredményt ért el. A horgászjegyek értékesítéséből 550 millió forint bevétel származott, ami a korábbi évekhez képest 37 millió forintos emelkedés. Mivel a területi engedélyek ára nem nőtt, ez a horgászok számának növekedését bizonyítja – jegyezte meg. A társaságnak csaknem 200 millió forintos árbevétele származott az angolnaértékesítésből. Beszámolt arról, hogy a BHN az idei tervnek megfelelően eddig 37 tonna pontyot telepített a Balatonba, továbbá 1500 kilogramm két- és háromnyaras compót engedtek a vízbe, több helyszínről. Hamarosan megkezdődik 250 ezer saját nevelésű csuka kihelyezése. A hátralévő pontytelepítések zömét az őszre időzítik.

Szűcs Lajos, a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) elnöke arról beszélt, hogy 2015-ben sok természetes víz kezelői joga lejárt, és a horgászok nagyon készülnek arra, hogy pályázzanak ezekre a jogokra. A héten elfogadott halászati tilalomnak nagyon örül a horgásztársadalom, „komoly társadalmi igény” van a horgászatra – fogalmazott. Az elnök beszámolt arról is, hogy a MOHOSZ kezdeményezte a nemzetgazdasági tárcánál, hogy a horgászszervezetek visszaigényelhessek az áfát, illetve, hogy az étkezési célú halértékesítésnél csökkentse a hal árának áfáját. (MTI)

Hal export-import mérleg (2014. I. félév)

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet által végzett, „A Halászati Operatív Program kiértékeléséhez és az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program elindításához szükséges statisztikai adatok és elemzések” című TS feladatok között több összetett elemzőfeladat is szerepelt. Bojtárné Lukácsik Mónika, az AKI halas témákért felelős koordinátora elmondta, hogy a halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalmának elemzését nem csak 10 évre visszamenőleg készítették el kollégáival, hanem az akkor aktuális, 2014 első félév külkereskedelmi forgalmát is alaposan körbejárták. Ezt a feladatot is az egyik munkacsoporton belül készítették el, amelynek szakmai irányításával Varga Évát bízta meg a koordinátor, aki egy alapos, statisztikai külkereskedelmi adatokat feldolgozó munkaanyagot készített Csoltai Veronika szakértő és Wagner Hartmut kutató közreműködésével.

Az adatokat 2013 azonos időszakához viszonyítva a szerzők megállapították, hogy mind az export, mind az import értéke jelentősen emelkedett 2014. I. félévében. Diagramon is ábrázolták a halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalmának részarányát az agrárgazdasági exportból és importból. Az elkészült elemzésben táblázat formájában mutatják be a vizsgált tárgykörbe tartozó termékek volumenének, értékének és egyenlegének alakulását 2013 és 2014 első félévében.

A főbb fejezetekből adunk most összefoglaló ízelítőt. Az adatok forrása a Központi Statisztikai Hivatal által publikált külkereskedelmi adatbázis.

A halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalmának alakulása Magyarországon 2014 I. félévében

A halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalma az utóbbi évek tendenciájának megfelelően 2014 első félévében is bővült. Az export- és az importérték egyaránt 21 százalékkal emelkedett 2013 első félévéhez viszonyítva. A halászati és akvakultúra-termékek exportértéke 2014 első félévében 3,0 milliárd forintot, importértéke 11,4 milliárd forintot ért el, a külkereskedelmi forgalom 8,3 milliárd forint körüli passzívuma 1,4 milliárd forinttal nagyobb volt, mint 2013 azonos időszakában.

A halászati és akvakultúra-termékek részesedése az agrár- és élelmiszeripari termékek exportértékéből mindössze 0,3 százalék, behozatalának részaránya 1,6 százalék volt 2014 első félévében. Mindkét részarány emelkedett 0,1 százalékponttal, mert 2013 első félévében a megfelelő értékek 0,2, illetve 1,5 százalékot mutattak.

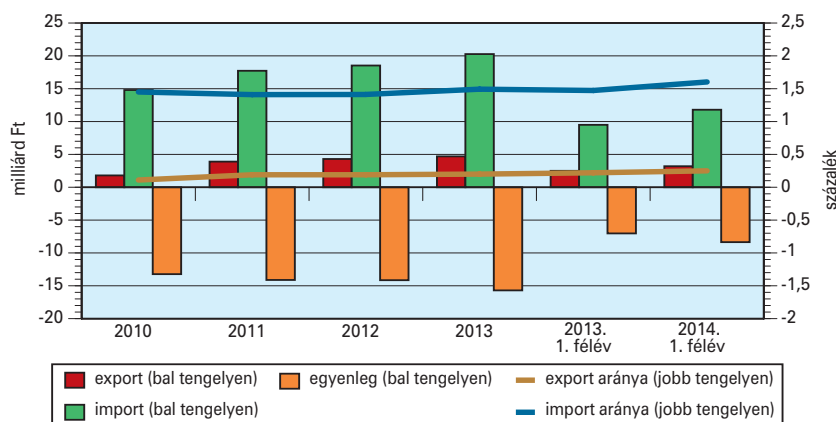
Halászati és akvakultúratermék- külkereskedelmünk döntő részét az Európai Unió tagállamaival bonyolítjuk. Az exportunk teljes egészében az EU belső piacára került, importunk 89 százaléka érkezett EU-tagor-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

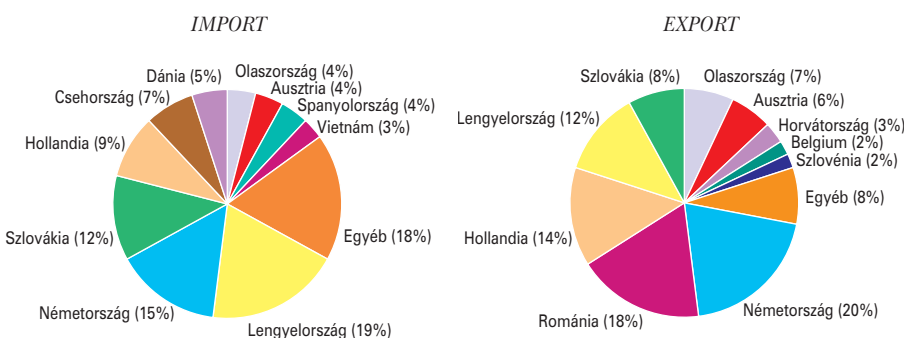
Bojtárné Lukácsik Mónika: a halászati és akvakultúra-termékek importszerkezete stabil volt

1. ábra: A halászati termékek külkereskedelmi forgalmának alakulása és aránya az agrárgazdasági exportból és importból Magyarországon (2010-2014. I. félév)

Forrás: KSH adatok alapján, AKI szerkesztés

2. ábra: Fontosabb partnereink részesedése a halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalmából (2014. I. félév)

Forrás: KSH adatok alapján, AKI szerkesztés

szágokból 2014 első felében. A legnagyobb exportpiacunk Lengyelország és Németország volt. Legfontosabb szállítóink az EU-n belül Lengyelország, Németország, Szlovákia, Hollandia, az EU-n kívüli országok közül pedig Vietnam, Kína, Argentína, Thaiföld, valamint Törökország.

A halászati és akvakultúra-termékek export- és import-termékszerkezete Magyarország (2014 I. félév)

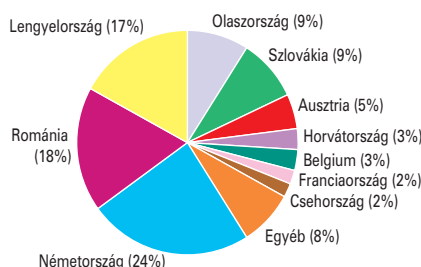
A halászati és akvakultúra-termékek exportjának és importjának szerkezetét vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy az export és az import szerkezete eltér egymástól, másrészt az export összetétele erősen megváltozott az előző évhez képest.

Az export áruszerkezete átrendeződött az előző év azonos időszakához képest. Az élő hal (KN0301) az egy évvel korábbihoz hasonlóan a halászati és akvakultúra-termékek exportjából származó árbevételünk közel 60 százalékát adta, de a halfilé (KN0304) részesedése 2013 első felében csak 21 százalék volt, 2014 első felében pedig elérte a 30 százalékot. Az élő hal és a halfilé termékcsoportok együttes részaránya 88 százalékot ért el. E két termékkörön kívül számottevő, 4-4 százalékos részesedése még a frissen vagy hűtve exportált hálnak (KN0302), illetve a fagyasztott hálnak (KN0303) volt. A halkonzerv (KN1604) részaránya az egy évvel korábbi 5 százalékról 2014 első felében 2 százalékra csökkent. A puhatestűek (KN0307) részaránya pedig 2 százalék körüli volt mind a két évben.

A halászati és akvakultúra-termékek importszerkezete stabil volt. Az egyes import-termékek részaránya alig változott 2014 első felében 2013 első feléhez viszonyítva. A változás mértéke egy termék esetében sem haladta meg a 3 százalékpontot. Az importértékének több mint 40 százalékát (2013 I. félévében 44 százalékát, 2014 I. félévében 41 százalékát,) a halkonzervek, kaviár tette ki, közel negyedét pedig mind két évben a halfilé. A friss vagy hűtött hal, valamint a fagyasztott hal összesen 12 százalékkal részesedett a halászati termékek importértékéből. A rákfélék importja 9 százalékos részarányt képviselt, míg egy évvel korábban 6 százalékot. Az élőhal behozatalunk és a szárított, füstölt halak importunk részaránya mindössze 4 százalékot ért el 2014 első felében. Összességében megállapítható, hogy az importunk diverzifikáltabb, mint az exportunk. Bár az importban is két termék fedette az importérték két-harmad részét, a többi termék 3-9 százalékos arányt képviselt.

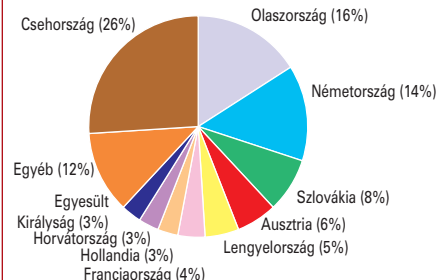
Halászati és akvakultúra-termékeink exportjának meghatározó terméke az élőhal, amelyből 2014 első felében összesen 2600 tonnát szállítottunk külföldre, 300 tonnával többet, mint 2013 azonos időszakában. Az élő hal exportunk jelentős része ponty volt,

3. ábra: Az élő hal termékcsoportba tartozó termékek főbb piacai az árbevétel nagysága szerint (2014 I. félév)

Forrás: KSH adatok alapján, AKI szerkesztés

4. ábra: Az élő hal termékcsoportba tartozó termékek főbb szállítói az importérték nagysága szerint (2014 I. félév)

Forrás: KSH adatok alapján, AKI szerkesztés

A magyar pontyot külföldön is kedvelik

amelyből az előzetes adatok szerint 560 tonna exportjára került sor, 200 tonnával, 26 százalékkal kevesebb, mint egy éve. Az exportponty átlagára 2013 és 2014 első felében azonos volt, 584 Ft kilónként. Az egyéb élő hal (KN030199) kivitelünk volumene – meghaladva a pontyexport mennyiségét – 745 tonna volt, 26 százalékkal több, mint a bázisidőszakban. (Ez alatt a kód alatt van nyilvántartva a busa, az amur, a harcsa, a kárársz stb.)

Miközben élő ponty kivitelünk volumene 26 százalékkal csökkent, behozatalunk 74 százalékkal bővült 2014 első felében. Összesen 158 tonna élő pontyot vásároltunk külföldről ebben az időszakban. Az élő ponty 532 Ft/kg import átlagára 9 százalékkal (50 Ft-tal), alacsonyabb volt, mint az exportra kerülő termék átlagára.

A külkereskedelmi adatbázisban az élő ponty külkereskedelmére vonatkozó információkból az derül ki, hogy 2014 első felében 10 országba szállítottunk. Az EU-tagországok mellett csak Szerbiába exportáltunk. Az élő ponty kivitelünk mintegy fele (175, illetve 114 tonna) Németországba és Lengyelországba került 2014 első felében. (Az előző évben 14-14 százalék volt a részesedésük.) Románia részesedése 2014 első felében 17 százalékot ért el, míg egy évvel korábban 22 százalékkal a legnagyobb vevő volt. A nagy vásárlók közé tartozik 10 százalékos részesedéssel Olaszország is,

ahová 67 tonnát szállítottunk. Élő ponty import csak Csehországból érkezett 2014 első felében.

Az élő pisztráng behozatalunk 2014 első felében 30 tonnával, 58 százalékkal több volt, mint 2013 azonos időszakában. Összesen 120 millió forintért 83 tonna pisztrángot vásároltunk 2014 első felében, melynek import átlagára kilogrammonként 794 Ft volt, 10 százalékkal magasabb, mint egy évvel korábban. Az élő pisztráng több mint 90 százaléka Olaszországból, 5 százaléka Szlovákiából érkezett hazánkba, és 1-2 tonnát Lengyelországból, illetve Csehországból szerezünk be. A külkereskedelmi adatbázisban nem jelenik meg élő pisztrángfélék exportjára vonatkozó információ.

Míg pisztrángból csak importunk, angolnából csak exportunk volt 2014 első felében, amikor 69 tonna élő angolnát értékesítettünk külföldön, és amely 120 millió forintos árbevételt eredményezett. Az angolna egyike a legmagasabb egységaron értékesített termékeknek, kilónkénti átlagára 1749 Ft volt 2014 első felében, 21 százalékkal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Élő angolnát Olaszországba (50 tonna) és Lengyelországba (19 tonna) szállítottunk 2014 első felében.

Friss vagy hűtött halból (KN0302) az egy évvel korábbinál 18 százalékkal nagyobb mennyiséget, 376 tonnát vásároltunk külföldön 2014 első felében. Az előző évinél 12

→ százalékkal magasabb ár miatt az érték 31 százalékkal magasabb, mint 2013 azonos időszakában. Az exportvolumen ebből a termékből csaknem a harmadára esett, és a 100 millió forintos árbevétel is csak harmada az egy évvel ezelőttinél. Az összesen 78 tonna friss és hűtött hal export 300 tonnával kevesebb volt, mint az import, tehát ebből a termékcsoportból is – mint az élő hal kivételével mindegyikből – nettó importőrök voltunk. Az import mintegy háromnegyed része három országból – Csehországból, Romániából, Olaszországból – érkezett, az export 85 százaléka Romániába került.

A fagyasztott hal (KN0303) volumenét tekintve a második legnagyobb tétel a halászati termékek importja során. 2014 első félévében 873 tonna fagyasztott halat hoztunk be 580 millió forintért. Mind a volumen, mind az érték közel 10 százalékkal mérséklődött a bázis időszakhoz képest. Bár kivitelünk ebben az időszakban többszörösére bővült, csak 112 tonnát értékesítettünk külföldön. A fagyasztott hal háromnegyede EU-tagországból, közel ötöde Argentínából érkezett 2014 első félévében. Az export harmadát Hollandia, negyedét Románia vásárolta meg.

Míg a fagyasztott hal importunk csökkent, a halfilé (KN0304) behozatalunk volumene 7 százalékkal, értéke 20 százalékkal meghaladta a 2013 első félévi szintet. A teljes haltermékimport volumenének és értékének közel negyedét a halfilé tette ki. Az import átlagára (888 Ft/kg) 13 százalékkal meghaladta a 2013 első félévi szintet. A hazánkba érkező halfilé négyötöd részének feladójá EU-tagország volt. Az EU-n kívüli országok körében Vietnam és Kína volt a legnagyobb szállító 2014 első félévében 11, illetve 8 százalékos részesedéssel.

A szárított, sózott, füstölt hal (KN0305), a rákfélék (KN0306), a vízi puhatestűek, (KN0307), a gerinctelen víziállatok (KN0308) termékkörökkel kapcsolatban egyaránt elmondható, hogy kivitelünk alig néhány tonna, importunk nagyságrendekkel meghaladja az exportot. Nettó importőrök vagyunk ezekből a termékekből. A felsorolt termékek részesedése az exportból mindössze 2, az importból pedig 14 százalék. A szárított, sózott, füstölt hal (KN0305) elsősorban Litvániából (34 százalék), Lengyelországból (26 százalék), Németországból (24 százalék) érkezett.

A feldolgozott haltermékek (KN1603–1605) az exportérték 5, az importérték 46 százalékát adták 2014 első félévében, melyek közül egyértelműen a konzervált hal, kaviár (KN1604) a meghatározó, mind az exportban, mind az importban. A halkonzerv, kaviár a feldolgozott haltermék exportunk és importunk közel 90 százalékát fedte le 2014 első félévében. Az előzetes adatok szerint halkonzervkivitelünk 2014 első félévében tovább csökkent, mindössze 29 tonnát szállítottunk külföldre. Ezzel szemben a 2014 első félévi behozatalunk 11 százalékkal bővült, és meghaladta az 5 ezer tonnát.

h. gy.

Karsztforrások vizével újul meg a tatai Réti-tó

Megkezdődött a tatai Réti 8-as számú tó rehabilitációja, melynek eredményeképpen számos védett növény-, és állatfaj megtelepedésére is számíthatnak. Több mint száz éve az Esterházy család alakította ki a Réti-tavakat a Naszályi út mentén. A területet egykor lápvidék volt mocsarakkal és nádasokkal, melyet Esterházy József kérésére Mikoviny Sámuel mérnök vezetésével csapoltak le. Így kilenc jellegzetes alakú halastó jött létre. Ebből a legnagyobb a 8-as számú, 32 hektáros.

A projektnyitót a tatai városházán tartották, ahol dr. Bitay Márton Őrs állami földelért felelős államtitkár hangsúlyozta a vizes élőhelyekre való odafigyelés fontosságát.

– Sok olyan beruházásra van szükség, melyeket most végzünk el, de csak hosszú évtizedek múlva érezhetjük hatásukat. Tatán, a vizek városában pedig kifejezetten szimbolikus projektnek lehetünk tanúi. A Réti-tavak rendbetétele összefügg az Által-ér és az Öreg-tó rehabilitációjával, ezek együttértelmezésénél látjuk igazán ezek jelentőségét. Vízgazdálkodási és élőhely-fejlesztési, a későbbiekben pedig turisztikai szempontból is figyelemre méltó lehet a most zajló projekt – vélekedett az államtitkár.

A tó évtizedekkel korábban az állami gazdaság, majd a Jávorka-iskola kezelésében volt, mára azonban kiszáradt. Tönkrementek az Esterházy-időkből még megélvő vízpótló rendszerek, melyek biztosították a tó fennmaradását. Az önkormányzat célul tűzte ki, hogy a 8-as tavat nem a régi halastavi formában, hanem a mai ökológiai elvárásoknak megfelelően alakítja át.

– Szabad utat engedünk a természetvédelemnek, a környezeti nevelésnek. Ez a tó is bekapcsolódik abba a vérkeringésbe, melynek már az ökoturisztikai központ és a Fényes-tanösvény is része. Most kikotorják a felgyülemlett mintegy százezer köbméter iszapot a város feléi ósnádas érintetlenül hagyásával. Óshonos halfajokat telepítenek, és a kialakítandó szigetek, félszigetek az átvonuló és fészkelő vízimadarak pihenőhelyeül szolgálnak majd – tájékoztatott Musicz László projektmenedzser.

Elhangzott, hogy speciális módszerrel töltik fel vízzel a tavat, mégpedig a tatai lakóterületek között és alatt újrafakadó források vizét hasznosítják erre a célra, ide vezetnek azokat.

Musicz László szerint ezáltal sokkal stabilabb lesz a vízutánpótlás, és Tata karsztvíz-helyzete is sokat javul. Május végére elkészülnek a főbb munkák, a nyáron már csak apróbb finomításokra lesz szükség.

Bencsik János, a Tatai-medence önkormányzati képviselője néhány éve államtitkárként is közreműködött a pályázat kiírásában, és most örömmel látta a megvalósí-

Bencsik János és Musicz László a munkálatok helyszínén

tást. Bencsik János úgy vélekedett, hogy példaértékű beruházásnak lehetünk tanúi.

– A természeti környezetbe ágyazódik be az épített környezet, és valós igények kielégítését szolgálják a gazdasági tevékenységek. A természeti erőforrásokba behúzott szálakon keresztül alakul ki az a szövet, amiből bármit lehet csinálni. Itt most a természet visszakapja azt, ami az övé, és az ökoturisztikán keresztül ki tudjuk venni a gazdasági hasznát is. Reméljük, ez a környéken többletkeletet generál!

A mostani beruházás egy folyamat része, mondta Michl József polgármester. Hosszú évek munkájának köszönhetően az Által-ér rehabilitációja is megtörtént, az Öreg-tónál pedig szintén vizes élőhelyet hoztak létre. A beavatkozás égetően fontos volt, mert nem akarták, hogy ez a jelentős tó eltűnjön Tata térképéről. A polgármester hozzátette, hogy a városvezetés mindig is szem előtt tartotta a környezettudatos gondolkodást, a természeti értékek védelmét, melynek köszönhetően több rangos díjat is elnyertek az utóbbi időszakban.

Az önkormányzat tervezi továbbá a turisták számára az élővilágot ismertető táblák kihelyezését és egy madármegfigyelő-torony építését a tó mellett. A rehabilitációt követően az Által-ér-völgyi ökológiai rendszer vérkeringésébe kerül a tó. Az itt átvonuló és a fészkelő madarak is otthonra lelhetnek. Így például a cigányréce, a vöcsökfélék, a nyári lúd, szergők és csérek megtelepedésére is alkalmassá válik.

Izsáki Zsuzsanna